

Спеціальний стандарт поширення даних

Україна

Установа: Національний банк України

0. Передумови

0.1. Правові та інституційні умови

0.1.1. Відповідальність за збирання, опрацювання та поширення статистичних даних

Правова основа збору інформації:

Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV, зі змінами (статті 7, 57, 67, 68);

Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III, зі змінами (стаття 69);

Правила організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджені постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120;

Правила організації статистичної звітності в Національному банку України, затверджені постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 131 (зі змінами);

Правила дотримання Спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду, затверджені постановою Правління Національного банку України від 21.07.2004 № 341 (зі змінами).

Національний банк України:

- організує створення та методологічно забезпечує систему грошово-кредитної та фінансової статистичної інформації і статистики платіжного балансу;

- безоплатно отримує необхідну інформацію від органів державної влади і органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання всіх форм власності;

- визначає статистичну звітність (у тому числі консолідовану), порядок її складання та подання до Національного банку України, яка є обов'язковою для виконання всіма суб'єктами господарювання, у тому числі для банків, розташованих на території України (резидентів і нерезидентів), банківських груп, учасників банківських груп та інших фінансових установ – для складання грошово-кредитної та фінансової статистики і статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, банківської статистичної інформації;

- поширює статистичну інформацію та надає для опублікування відповідно до міжнародних угод.

0.1.2. Обмін даними та координація робіт між відомствами, виробниками даних

Національний банк України здійснює обмін статистичними даними та координує свої дії з Державною службою статистики України щодо подальшого вдосконалення методології та процедур їх складання. Також Національний банк України здійснює обмін статистичною інформацією відповідно до укладених угод між Національним банком та іншими органами державної влади та державними установами.

0.1.3. Конфіденційність даних окремих респондентів

Відповідно до статей 57, 67 Закону України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами), статистична інформація, отримана Національним банком України від банків та інших суб'єктів господарювання, не підлягає розголошенню, за винятком випадків, передбачених законодавством України. Відкритому опублікуванню Національним банком України підлягає зведена статистична інформація.

Нормативно-правові документи щодо організації роботи з інформацією з обмеженим доступом, що не належить до державної таємниці, затверджені постановою Правління Національного банку України від 14.08.2008 № 246 (зі змінами), забезпечують запобігання розголошенню статистичної інформації банків щодо окремих суб'єктів та іншої конфіденційної інформації.

0.1.4. Забезпечення представлення статистичної звітності

Структура файлів статистичної звітності, порядок та періодичність їх складання, терміни подання визначаються у *Правилах організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 та Правилах організації статистичної звітності в Національному банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 131 (зі змінами).*

Національний банк України безкоштовно проводить з банками, підприємствами (організаціями), що звітують, семінари, “круглі столи”, обговорює в робочому порядку питання бухгалтерського обліку та підготовки звітності з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики

	<p>платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу.</p> <p>Для складання Національним банком України грошово-кредитної та фінансової статистики використовуються дані статистичної звітності Національного банку України та банків, а також додаткова інформація, що отримується відповідно до укладених угод про обмін інформацією між Національним банком України та іншими органами державної влади та державними установами.</p> <p>Для складання Національним банком України статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції та зовнішнього боргу використовуються дані статистичної звітності банків, які здійснюють операції з нерезидентами від власного імені та за дорученням клієнтів, а також дані форм статистичної звітності підприємств (організацій), що мають рахунки в іноземних банках. Статистична звітність складається з урахуванням норм бухгалтерського обліку, а також міжнародних стандартів щодо складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу.</p> <p>Статистична звітність подається банками, підприємствами (організаціями) до Національного банку України у вигляді файлів формату XML через веб-портал.</p> <p>Зведена інформація з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу підлягає відкритому опублікуванню на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою https://bank.gov.ua.</p>
<p><u>0.2. Ресурси</u></p>	<p>0.2.1. Кадрові, матеріально-технічні, електронно-обчислювальні та фінансові ресурси</p> <p>Завдання щодо координації статистичної звітності, що подається до Національного банку України та складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу з дотриманням вимог міжнародних стандартів, удосконалення методології складання покладено на Департамент статистики та звітності.</p> <p>Система збирання статистичних даних у Національному банку України повністю автоматизована, відрізняється високим рівнем комп'ютеризації та передбачає низку перевірок і засвідчень правильності на кожному етапі оброблення даних. Крім того, банки самостійно через систему внутрішнього аудиту</p>

	<p>перевіряють правильність складання та підтвердження достовірності балансу та статистичної звітності, обліку прибутків та збитків, аналізують свою інформаційну систему, включаючи систему бухгалтерського обліку, супутніх видів контролю тощо.</p> <p>Національний банк України проводить семінари і надає консультації з питань підготування та подання статистичної інформації.</p> <p>0.2.2. Забезпечення ефективного використання ресурсів</p> <p>Національний банк України проводить з банками, підприємствами (організаціями), що звітують, “круглі столи”, обговорює в робочому порядку питання підготовки звітності з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу. Банки максимально використовують інформацію для прийняття управлінських рішень. Постійно здійснюється вдосконалення звітності банків.</p> <p>Зведена інформація з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу підлягає відкритому опублікуванню на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою https://bank.gov.ua.</p>
<p><u>0.3. Актуальність</u></p>	<p>0.3.1. Контроль задоволення потреб користувачів</p> <p>Проводиться постійна робота щодо актуалізації наявних статистичних даних. З урахуванням змін до нормативно-правових актів Національного банку України та за рекомендаціями міжнародних фінансових організацій здійснюється перегляд статистичної звітності, що подається банками, підприємствами (організаціями).</p> <p>Відбуваються робочі зустрічі з банками, відповідними організаціями і установами, учасниками ринку та діловими колами щодо виявлення нових можливостей, які слід взяти до уваги при складанні грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу.</p>
<p><u>0.4. Інші аспекти управління якістю</u></p>	<p>0.4.1. Політика щодо якості</p> <p>Формування даних здійснюється на основі надійних статистичних методів.</p> <p>Статистична звітність подається у вигляді XML файлів та обробляється автоматизовано засобами програмного комплексу, у якому передбачено механізми</p>

контролю за правильністю даних за визначеними кодами параметрів аналітичного обліку та їх сполученнями. Повна комп'ютеризація процедур бухгалтерського обліку та формування звітності в Національному банку України та банках практично виключає можливість неподання діючими банками даних або подання даних із запізненням.

0.4.2. Контроль за якістю

Контроль за якістю даних здійснюється на кожному етапі їх підготовки і поширення, фахівці слідкують за тим, щоб банки, підприємства (організації) подавали звітність відповідно до правил, і мають системи та процедури забезпечення якості процесу підготовки даних.

Якість збирання, оброблення і перевірки первісних даних, що подаються до Національного банку України, контролюється шляхом перехресних перевірок щодо точності, будь-які розбіжності аналізуються. Звітність узгоджується з класифікаціями фінансових інструментів та секторів економіки.

Засвідчення правильності або обґрунтованості наданої звітності здійснюється візуально та в автоматизованому режимі по кожному з банків окремо.

У разі виявлення проблем та помилок фахівці Національного банку України інформують звітувачів про розбіжності і допомагають їх виправити.

Дані, на підставі яких складається грошово-кредитна та фінансова статистика, статистика платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу подаються до Національного банку України банками, підприємствами (організаціями) відповідно до *Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120*, а також підрозділами Національного банку за даними статистичної звітності Національного банку України відповідно до *Правил організації статистичної звітності в Національному банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 131 (зі змінами)*, через автоматизовану систему збирання та оброблення даних.

З метою вдосконалення процедур складання статистичної звітності двічі на рік здійснюється перегляд показників статистичної звітності та вносяться відповідні зміни до зазначених Правил.

Також при складанні грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу

використовується інформація, що надається Національному банку України відповідно до укладених угод про обмін інформацією з іншими органами державної влади та державними установами.

0.4.3. Планування якості

Дані, на підставі яких складається грошово-кредитна та фінансова статистика, статистика платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу подаються до Національного банку України банками, підприємствами (організаціями) відповідно до *Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120*, а також структурними підрозділами Національного банку України відповідно до *Правил організації статистичної звітності в Національному банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 131 (зі змінами)*, через автоматизовану систему збирання та оброблення даних.

З метою вдосконалення процедур складання статистичної звітності двічі на рік здійснюється перегляд показників статистичної звітності та вносяться відповідні зміни до зазначених Правил.

1. Достовірність

1.1. Професіоналізм

1.1.1. Неупередженість та професійна незалежність статистики

Професійна незалежність під час складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу забезпечується *Законами України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами)*, *“Про державну статистику” від 17.09.1992 № 2615-XII (зі змінами)*.

Втручання будь-яких органів державної влади та інших установ і фізичних осіб у державну статистичну діяльність, зокрема, з питань змісту статистичної інформації, вибору джерел її отримання, статистичної методології і термінів збирання та поширення даних статистичних спостережень тощо забороняється.

1.1.2. Вибір джерел, методів та способів поширення

Джерела даних та статистичні методи базують виключно на статистичних міркуваннях. Зведена інформація з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції зовнішнього боргу підлягає

	<p>відкритому опублікуванню на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою https://bank.gov.ua.</p> <p>1.1.3. Коментарі з приводу помилкової інтерпретації та неправильного використання статистичних даних</p> <p>У разі виявлення проблем та помилок фахівці Національного банку України інформують звітувачів про розбіжності і допомагають їх виправити.</p>
<p><u>1.2. Відкритість</u></p>	<p>1.2.1. Повідомлення умов та термінів збирання, опрацювання та поширення статистичних даних</p> <p>Відповідно до <i>Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 та Правил організації статистичної звітності в Національному банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 131 (зі змінами)</i>, банки, підприємства (організації), підрозділи Національного банку надають баланси та іншу статистичну звітність щомісяця для складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу.</p> <p>На сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=51753&cat_id=36676) та у розділі “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” на веб-сайті Державної служби статистики України (http://www.ukrstat.gov.ua/) розміщуються графіки поширення категорій та компонентів даних відповідно до рекомендацій Спеціального стандарту поширення даних МВФ.</p> <p>1.2.2. Внутрішньодержавний доступ до статистичних даних до їх випуску</p> <p><i>Законами України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами), “Про державну статистику” від 17.09.1992 № 2615-XII (зі змінами)</i> забороняється втручання будь-яких органів державної влади та інших установ і фізичних осіб у державну статистичну діяльність, зокрема, з питань змісту статистичної інформації, вибору джерел її отримання, статистичної методології і термінів збирання та поширення даних статистичних спостережень тощо.</p> <p>1.2.3. Зазначення авторства статистичної продукції</p>

	<p>Департамент статистики та звітності Національного банку України.</p> <p>1.2.4. Завчасне повідомлення про значні зміни в методології, первинних даних та статистичних методах</p> <p>Національний банк України двічі на рік здійснює перегляд показників статистичної звітності в частині вдосконалення методології та процедур складання статистичної звітності Національним банком України, банками, підприємствами (організаціями) і, в разі необхідності, вносить відповідні зміни до <i>Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 та Правил організації статистичної звітності в Національному банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 131 (зі змінами)</i>. Введення нових чи додаткових показників статистичної звітності погоджується з Асоціацією українських банків, Незалежною Асоціацією банків України, Асоціацією “Український кредитно-банківський союз”, банками, підприємствами (організаціями). Встановлено процедуру адресування запитів щодо джерел даних тим, хто компілює такі дані.</p>
<p><u>1.3. Етичні норми</u></p>	<p>1.3.1. Норми поведінки персоналу</p> <p>Працівники Національного банку України зобов’язані зберігати державну таємницю, інформацію про громадян, що стала їм відома під час виконання обов’язків та іншу інформацію, яка не підлягає розголошенню, постійно вдосконалювати організацію своєї роботи та сумлінно виконувати свої службові обов’язки.</p> <p>Згідно зі статтями 60, 61 <i>Закону України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами)</i>, банки зобов’язані забезпечувати збереження банківської таємниці та конфіденційність інформації.</p> <p>Працівники Національного банку України дають письмове зобов’язання про нерозголошення відомостей, що становлять банківську таємницю, інформацію ДСК (для службового користування) відповідно до нормативно-правових документів щодо організації роботи з інформацією з обмеженим доступом, що не належить до державної таємниці, затверджені <i>постановою Правління Національного банку України від 14.08.2008 № 246 (зі змінами)</i>.</p>